

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Bestuur Kwaliteit en Veiligheid

Afdeling Metrologie

Metrologische Dienst

Metrologische Reglementering

Koninklijk besluit van 28 december 1979 betreffende het voorverpakken naar gewicht of naar volume van bepaalde producten in voorverpakkingen

- Gecoördineerde tekst -

(errata BS/800711)

28 DECEMBER 1979. - Koninklijk besluit betreffende het voorverpakken naar gewicht of naar volume van bepaalde producten in voorverpakkingen

(BS 01.01.1980) (+ errata BS/800711)

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken;

Gelet op de richtlijn 75/106/E.E.G. van de Raad van de Europese Economische Gemeenschap van 19 december 1974, betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake het voorverpakken naar volume van bepaalde vloeistoffen in voorverpakking met bepaalde inhoud;

Gelet op de richtlijn 76/211/E.E.G. van de Raad van de Europese Economische Gemeenschap van 20 januari 1976, betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgeving der lidstaten inzake het voorverpakken naar gewicht of volume van bepaalde producten in voorverpakkingen;

Gelet op de richtlijn 78/891/E.E.G. van de Commissie houdende aanpassing aan de vooruitgang van de techniek van de richtlijnen 75/106/E.E.G. en 76/211/E.E.G. van de Raad in de sector van de voorverpakkingen.

Gelet op het advies van de Raad van State.

Op de voordracht van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Economische Zaken.

Hebben Wij besloten en besluiten Wij:

HOOFDSTUK I. - Algemene bepalingen

Artikel 1. *Voor de toepassing van dit besluit moet worden verstaan onder:*

1. Voorverpakking: het geheel van het product en de individuele verpakking waarin het is voorverpakt.

Een product is voorverpakt indien het in afwezigheid van de koper in een verpakking, van welke aard ook, is verpakt op een zodanige wijze dat de hoeveelheid van het product dat in de verpakking aanwezig is, een vooraf gekozen waarde heeft en niet kan gewijzigd worden zonder een opening of aantoonbare verandering in de verpakking aan te brengen.

2. Nominale hoeveelheid (nominale massa of nominaal volume) van de inhoud van een voorverpakking: de op deze voorverpakking aangegeven massa of volume, dit wil zeggen de hoeveelheid van het product die de voorverpakking geacht wordt te bevatten;

3. Werkelijke inhoud van een voorverpakking: de hoeveelheid (massa of volume) van het product die deze voorverpakking werkelijk bevat.

Wat betreft de producten waarvan de hoeveelheid in volume-eenheden wordt uitgedrukt, is de bij alle controleverrichtingen in aanmerking genomen waarde van de werkelijke inhoud de

waarde van deze inhoud bij een temperatuur van 20 °C, ongeacht bij welke temperatuur het vullen of de controle plaats vindt.

Deze regel is evenwel niet toepasselijk op diepgevroren en bevroren producten, waarvan de hoeveelheid in volume-eenheden wordt uitgedrukt.

4. Afwijking in minus van een voorverpakking: het verschil in negatieve zin tussen de werkelijke inhoud van deze voorverpakking en de nominale hoeveelheid.

5. Vulbedrijf: het vulbedrijf waar de voorverpakking feitelijk en definitief wordt vervaardigd met het oog op de verkoop ervan aan de verbruikers.

6. Importeur: de in België gevestigde importeur.

Art. 2. Dit besluit is van toepassing op de voorverpakkingen die producten bevatten met het oog op de verkoop ervan in constante nominale hoeveelheden:

- gelijk aan tevoren door het vulbedrijf gekozen eenheden;
- uitgedrukt in eenheden van massa of volume;
- gelijk aan of hoger dan 5 g of 5 ml en gelijk aan of kleiner dan 10 kg of 10 l.

HOOFDSTUK II. - Voorwaarden waaraan de voorverpakkingen moeten voldoen.

Art. 3. Het is verboden voorverpakkingen op de markt te brengen die niet zodanig zijn vervaardigd dat de voltooide voorverpakkingen aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° de werkelijke inhoud van de voorverpakkingen mag gemiddeld niet kleiner zijn dan de nominale hoeveelheid;

2° Geen enkele voorverpakking mag een afwijking in minus vertonen welke groter is dan tweemaal de maximaal toelaatbare afwijking vermeld in de tabel van artikel 4 hierna;

3° Het aantal voorverpakkingen met een afwijking in minus die groter is dan de maximaal toelaatbare afwijking als bepaald in de tabel van artikel 4 hierna, moet naar verhouding zo gering zijn dat de partijen voorverpakkingen aan de in hoofdstuk IV omschreven controles kunnen voldoen.

Art. 4. *De maximaal toelaatbare afwijking in minus op de inhoud van een voorverpakking wordt vastgesteld overeenkomstig de onderstaande tabel:*

Minimaal Nominale inhoud Qn in gram of milliliter	Maximaal toelaatbare afwijkingen in minus	
	in % van Qn	in gram of milliliter
Van 5 tot 50	9	-
Van 50 tot 100	-	4,5
Van 100 tot 200	4,5	-
Van 200 tot 300	-	9
Van 300 tot 500	3	-
Van 500 tot 1 000	-	15
Van 1 000 tot 10 000	1,5	-

Bij toepassing van de tabel dienen de waarden, berekend in massa- of volume-eenheden op basis van de in % aangegeven maximaal toelaatbare afwijkingen, naar boven te worden afgerond op een tiende gram of milliliter.

Art. 5. Op elke voorverpakking moeten zijn aangebracht op onuitwisbare, goed leesbare en duidelijk zichtbare wijze:

1° de nominale hoeveelheid - hetzij de nominale massa, hetzij het nominaal volume - uitgedrukt in de meeteenheden kilogram of gram, liter, centiliter of milliliter, aangegeven in cijfers met een hoogte van tenminste:

6 mm bij een nominale hoeveelheid van meer dan 1 000 g of 100 cl;

4 mm bij een nominale hoeveelheid van meer dan 200 g of 20 cl, doch niet meer dan 1 000 g of 100 cl;

3 mm bij een nominale hoeveelheid van meer dan 50 g of 5 cl doch niet meer dan 200 g of 20 cl;

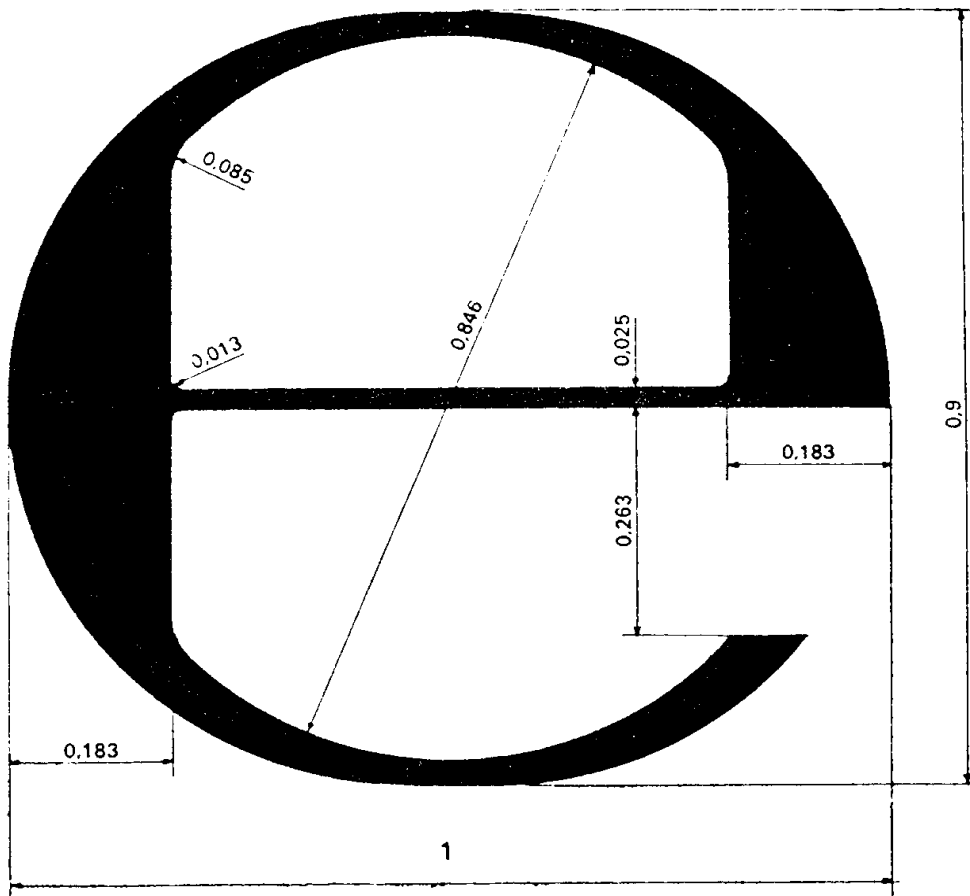
2 mm bij een nominale hoeveelheid van 50 g of 5 cl of minder,

gevolgd door het symbool of eventueel de naam van de gebruikte meeteenheid, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 juni 1970 betreffende de meeteenheden, de meetstandaarden en meetwerktuigen.

2° Een merkteken of opschrift vastgesteld bij ministerieel besluit (zie MB 19800912) aan de hand waarvan de ambtenaren daartoe door de Minister van Economische Zaken aangeduid de vulbedrijven, de bedrijven die de vulling laten uitvoeren of de importeurs kan identificeren.

Art. 6. De voorverpakkingen die aan de voorschriften van dit hoofdstuk voldoen en die zich bevinden in de staat waarin ze gewoonlijk te koop worden aangeboden, mogen worden voorzien van het E.E.G.-teken "e" als waarborg onder de verantwoordelijkheid van het vulbedrijf of van de importeur, dat de voorverpakking aan de bovenvermelde voorschriften voldoen.

Dit E.E.G.-teken wordt met een hoogte van minimum 3 mm aangebracht in hetzelfde gezichtsveld als de aanduiding van de nominale hoeveelheid, en in de vorm van de hieronderstaande tekening.

De maten van deze tekening zijn uitgedrukt in functie van de eenheid die gelijk is aan de diameter van de cirkel die de letter "e" omringt.

HOOFDSTUK III. - Verplichtingen van het vulbedrijf of de importeur

Art. 7. Het vulbedrijf en/of de importeur zijn ertoe gehouden de werkelijke inhoud van de voorverpakkingen te meten of te controleren.

De meting of de controle geschiedt met behulp van een voor het gebruiksdoel geschikt wettig meetmiddel.

De controle kan gebeuren door middel van steekproeven.

Art. 8. Indien de werkelijke inhoud niet gemeten wordt, dient de controle door het vulbedrijf of de importeur zodanig te geschieden dat de waarde van deze inhoud werkelijk gewaarborgd is.

Hiertoe moet het vulbedrijf of de importeur de nodige bedrijfscontroles uitoefenen met inachtneming van de daartoe voorgeschreven modaliteiten en de documenten waarin de resultaten van deze controles zijn vermeld ter beschikking houden van de in artikel 5, 2° bedoelde ambtenaren om aan te tonen dat de controles alsmede de correcties en aanpassingen waarvan zij de noodzaak hebben aangetoond regelmatig en op juiste wijze zijn verricht.

De modaliteiten voor het uitoefenen van de bedrijfscontroles worden vastgesteld bij ministerieel besluit.

Art. 9. In geval van invoer uit landen die geen deel uitmaken van de Europese Economische Gemeenschap, kan de importeur in plaats van de meting te verrichten of de controle uit te oefenen, het bewijs leveren dat hij zich omringd heeft met alle garanties die hem in staat stellen zijn verantwoordelijkheid te dragen.

Art. 10. Voor de producten waarvan de hoeveelheid in volume-eenheden wordt uitgedrukt, is aan de verplichting van het uitoefenen van de meting of de controle voldaan wanneer het vulbedrijf voor de vervaardiging van de voorverpakkingen onder andere gebruik maakt van een tapmaatfles zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 12 januari 1976 betreffende de tapmaatflessen, die is gevuld overeenkomstig de bepalingen van voormeld en onderhavig besluit.

Art. 11. De in artikel 7 bedoelde personen zijn ertoe gehouden de documenten waarop zij de resultaten van de door hen uitgevoerde controles of metingen hebben opgetekend gedurende ten minste twee jaar te bewaren en ze bij elk verzoek hierom voor te leggen.

HOOFDSTUK IV. - Controles

Art. 12. De ambtenaren bedoeld in artikel 5, 2°, controleren door middel van steekproeven bij het vulbedrijf, de bedrijven die de vulling laten uitvoeren of de importeur of de voorverpakkingen in overeenstemming zijn met de bepalingen van hoofdstuk II.

Art. 13. De statistische controle door middel van steekproeven geschiedt overeenkomstig de regels die gelden op het gebied van de kwaliteitscontrole.

Zij moet een doeltreffendheid hebben die vergelijkbaar is met die van de in de bij dit besluit gevoegde bijlage beschreven referentiemethode.

Art. 14. Voor wat betreft het criterium van de minimaal toelaatbare inhoud wordt het door de in artikel 5, 2°, bedoelde ambtenaren gebruikte steekproefschema vergelijkbaar verklaard met de in de bijlage aan dit besluit aanbevolen proeven, indien de abscis van het ordinaatpunt 0,10 van de keuringskarakteristiek van het eerste schema (goedkeurkans van de partij = 0,10) minder dan 0,15 maal afwijkt van de abscis van het overeenkomstig punt van de keuringskarakteristiek van het in de bijlage aanbevolen steekproefschema.

Art. 15. Voor het criterium van het gemiddelde vastgesteld met behulp van de methode van de standaardafwijking, wordt het steekproefschema gebruikt door de in het voorgaande artikel vermelde ambtenaren, vergelijkbaar verklaard met de in de bijlage bij dit besluit aanbevolen proeven indien, rekening houdend met de keuringskarakteristieken van deze beide schema's

met als variabele op de abscis $\frac{Q_n - m}{s}$, de abscis van het ordinaatpunt 0,10 van de keuringskarakteristiek van het eerste schema (goedkeurkans van de partij = 0,10) minder dan 0,05 afwijkt van de abscis van het overeenkomstige punt van de keuringskarakteristiek van het in de bijlage aanbevolen steekproefschema.

HOOFDSTUK V. - Sancties

Art. 16. Overtredingen van de bepalingen van dit besluit worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig de bepalingen van de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken.

HOOFDSTUK VI. - Diversen

Art. 17. De vermeldingen die overeenkomstig artikel 5 op de voorverpakking dienen te worden aangebracht, zijn minstens gesteld in de taal of de talen van het taalgebied waar de producten in voorverpakking te koop worden aangeboden.

Art. 18. Tot aan het verstrijken van de overgangperiode waarin binnen de Europese Gemeenschap gebruik mag gemaakt worden van de meeteenheden van het imperiale stelsel die voorkomen in hoofdstuk D van de bijlage van de richtlijn 76/770/E.E.G. van de Raad van Europese Economische Gemeenschap tot wijziging van de richtlijn 71/354/E.E.G. inzake de onderlinge aanpassing van de wetgeving der lidstaten op het gebied van de meeteenheden, kan de aanduiding van de nominale hoeveelheid uitgedrukt in SI-eenheden overeenkomstig het voorgaande lid, vergezeld gaan van de omzetting daarvan in meeteenheden van het imperiale stelsel dat wordt verkregen door toepassing van de hiernavolgende omrekeningscoëfficiënten:

1 ml = 0,0352 fluid ounce.

1 l = 1,760 pints of 0,220 gallons.

1 g = 0,0353 ounce (avoirdupois).

1 kg = 2,205 pounds.

De vermeldingen in "imperial units" moeten worden aangebracht in tekens waarvan de afmetingen niet groter mogen zijn dan die van de overeenkomstige vermeldingen in SI-eenheden.

Art. 19. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 1980.

Art. 20. Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Economische Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 28 december 1979.

Bijlage bij het koninklijk besluit van 28 december 1979

Deze bijlage bepaalt de regels voor de referentiemethode voor de statistische controle van partijen voorverpakkingen overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 13, 14 en 15.

1. Voorschriften betreffende de meting van de werkelijke inhoud van voorverpakkingen.

De werkelijke inhoud van voorverpakkingen kan rechtstreeks worden gemeten met behulp van weegwerktuigen of van meetmiddelen voor inhoudsmeting of, bij een vloeistof, indirect door weging van het voorverpakte product en bepaling van de volumieke massa daarvan.

Ongeacht de toegepaste methode mag de meetfout bij de bepaling van de werkelijke inhoud van een voorverpakking ten hoogste gelijk zijn aan een vijfde van de maximaal toelaatbare fout in minus geldend voor de nominale hoeveelheid van de inhoud van de voorverpakking.

2. Voorschriften betreffende de controle van partijen voorverpakkingen.

De controle van voorverpakkingen geschiedt door middel van steekproeven en bestaat uit twee gedeelten:

- de werkelijke inhoud van elke voorverpakking van de steekproef wordt gecontroleerd;
- de gemiddelde werkelijke inhoud van de voorverpakkingen van de steekproef wordt gecontroleerd.

Een partij voorverpakkingen wordt aanvaardbaar geacht indien de resultaten van beide controles te samen aan de goedkeurcriteria voldoen.

Voor elk van deze controles heeft men de keuze uit twee steekproefschema's:

- één voor niet-destructieve controle, dat wil zeggen een controle waarbij de verpakking niet wordt geopend;
- het andere voor de destructieve controle, dat wil zeggen een controle waarbij de verpakking wordt geopend of vernield.

Laatstgenoemde controle wordt om economische en praktische redenen tot het strikt noodzakelijke beperkt en is minder doeltreffend dan de niet-destructieve controle.

Destructieve controle mag derhalve alleen worden toegepast wanneer niet-destructieve controle praktisch niet uitvoerbaar blijkt.

In het algemeen is zij niet van toepassing op partijen van minder dan honderd voorverpakkingen.

2.1. Partij voorverpakkingen.

2.1.1. De partij omvat alle voorverpakkingen van dezelfde nominale hoeveelheid, van hetzelfde model, van dezelfde fabricage en op dezelfde plaats gevuld, die aan controle worden onderworpen. De grootte van de partij is beperkt tot de hierna genoemde waarden.

2.1.2. Indien de controle van voorverpakkingen aan het einde van de vulketen plaatsvindt, is de grootte van de partij gelijk aan de maximale uurproductie van de vulinstallatie, zonder beperking van het aantal. In de overige gevallen wordt de grootte van de partij beperkt tot 10 000 voorverpakkingen.

2.1.3. Partijen met een grootte van minder dan 100 voorverpakkingen worden in voorkomend geval voor 100 % op niet-destructieve wijze gecontroleerd.

2.1.4. Voorafgaand aan de in de punten 2.2 en 2.3 bedoelde controles dient men een voldoende aantal voorverpakkingen willekeurig uit de partij te lichten ten einde de controle te kunnen verrichten waarvoor de grootste steekproef is vereist.

Voor de andere controle zal het benodigde monster willekeurig uit de eerste steekproef worden getrokken en worden gemerkt.

Dit merken dient voor de aanvang van de metingen te zijn verricht.

2.2. Controle van de werkelijke inhoud van een voorverpakking.

De minimaal toelaatbare inhoud wordt verkregen door van de nominale hoeveelheid van de voorverpakking de met die hoeveelheid overeenkomende maximaal toelaatbare fout in minus af te trekken.

De voorverpakkingen van een partij met een kleinere werkelijke inhoud dan de minimaal toelaatbare inhoud worden ondeugdelijk genoemd.

2.2.1. Niet-destructieve controle.

De niet-destructieve controle wordt verricht volgens een dubbel steekproefschema weergegeven in onderstaande tabel:

Het eerste aantal gecontroleerde voorverpakkingen moet gelijk zijn aan de grootte van de eerste in het schema vermelde steekproef:

- Indien het aantal ondeugdelijke voorverpakkingen uit de eerste steekproef kleiner is dan of gelijk is aan het eerste goedkeurcriterium, wordt de partij voor deze controle als aanvaardbaar beschouwd.
- Indien het aantal ondeugdelijke voorverpakkingen uit de eerste steekproef groter is dan of gelijk is aan het eerste afkeurcriterium, wordt de partij afgekeurd.
- Indien het aantal ondeugdelijke voorverpakkingen uit de eerste steekproef ligt tussen het eerste goedkeurcriterium en het eerste afkeurcriterium, moet ter controle een tweede steekproef worden genomen waarvan de grootte in het schema is aangegeven.

De aantallen ondeugdelijke voorverpakkingen uit de eerste en uit de tweede steekproef moeten bij elkaar worden opgeteld:

- Indien het opgetelde aantal ondeugdelijke voorverpakkingen minder bedraagt dan of gelijk is aan het tweede goedkeurcriterium, wordt de partij voor deze controle als aanvaardbaar beschouwd.
- Indien het opgetelde aantal ondeugdelijke voorverpakkingen groter is dan of gelijk is aan het tweede afkeurcriterium, wordt de partij afgekeurd.

Grootte van de partij	Steekproef			Aantal ondeugdelijke voorverpakkingen	
	Volgorde	Steekproef-grootte	Steekproef-grootte na optelling	Goedkeur-criterium	Afkeur-criterium
100 t/m 500	1	30	30	1	3
	2	30	60	4	5
501 t/m 3 200	1	50	50	2	5
	2	50	100	6	7
3 201 en meer	1	80	80	3	7
	2	80	160	8	9

2.2.2. Destructieve controle.

De destructieve controle wordt verricht volgens onderstaand enkelvoudig steekproefschema en mag slechts worden toegepast bij partijen met een grootte van meer dan of gelijk aan 100 voorverpakkingen.

Het aantal gecontroleerde voorverpakkingen is gelijk aan 20.

- Indien het aantal ondeugdelijke voorverpakkingen uit de steekproef kleiner is dan of gelijk is aan het goedkeurcriterium, wordt de partij als aanvaardbaar beschouwd.
- Indien het aantal ondeugdelijke voorverpakkingen uit de steekproef groter is dan of gelijk is aan het afkeurcriterium, wordt de partij afgekeurd.

Grootte van de partij	Steekproefgrootte	Aantal ondeugdelijke voorverpakkingen	
		Goedkeurcriterium	Afkeurcriterium
Ongeacht de grootte (>= 100)	20	1	2

2.3. Controle van de gemiddelde werkelijke inhoud van de afzonderlijke eenheden van een partij voorverpakkingen.

2.3.1. Een partij voorverpakkingen wordt voor deze controle als aanvaardbaar beschouwd

indien het gemiddelde $\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^{i=n} x_i}{n}$ van de werkelijke inhouden x_i van n voorverpakkingen

van een steekproef meer bedraagt dan: $Qn - \frac{s}{\sqrt{n}} * t_{(1-\alpha)}$

In deze formule is:

Qn : de nominale hoeveelheid van de voorverpakking;

n : het aantal voorverpakkingen waaruit de steekproef voor deze controle bestaat;

s : de schatting van de standaardafwijking van de werkelijke inhouden van de partij;

$t_{(1-\alpha)}$: de stochastische variabele van de Studentverdeling, functie van het aantal vrijheidsgraden $v = n-1$ en van de betrouwbaarheidsgrens $(1-\alpha) = 0,995$.

2.3.2. Is x_i het resultaat van de meting van de werkelijke inhoud van de i -de eenheid van een steekproef met n -eenheden, dan verkrijgt men:

2.3.2.1. Het steekproefgemiddelde door berekening van : $\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^{i=n} x_i}{n}$

2.3.2.2. De schatting van de standaardafwijking s door berekening van:

- de som van de kwadraten der meetresultaten : $\sum_{i=1}^{i=n} (x_i)^2$

- het kwadraat van de som der meetresultaten : $\left\{ \sum_{i=1}^{i=n} x_i \right\}^2$

vervolgens : $\frac{1}{n} * \left\{ \sum_{i=1}^{i=n} x_i \right\}^2$

- de gecorrigeerde som SC = $\sum_{i=1}^{i=n} (x_i)^2 - \frac{1}{n} * \left\{ \sum_{i=1}^{i=n} x_i \right\}^2$

- de schatting van de variantie : $v = \frac{SC}{n-1}$

- de schatting van de standaardafwijking : $s = \sqrt{v}$

2.3.3. Goed- of afkeurcriteria voor de partij voorverpakkingen voor deze controle

2.3.3.1. Criteria voor niet-destructieve controle.

Grootte van de partij	Steekproefgrootte	Criteria	
		Goedkeuring	Afkeuring
100 t/m 500	30	$\bar{x} \geq Qn - 0,503s$	$\bar{x} < Qn - 0,503s$
> 500	50	$\bar{x} \geq Qn - 0,379s$	$\bar{x} < Qn - 0,379s$

2.3.3.2. Criteria voor destructieve controle.

Grootte van de partij	Steekproefgrootte	Criteria	
		Goedkeuring	Afkeuring
Ongeacht de grootte (≥ 100)	20	$\bar{x} \geq Qn - 0,640s$	$\bar{x} < Qn - 0,640s$